

Tizenöt hét indiánok közt 1.

Február végén Rogers doktor beköszöntött Széptájon Lord Malgred angol utazóval. Azelőtt nem ismertem a lordot, de a doktor útjában találkozott vele s elmondta neki, hogy a tavasszal az indiánok közé szándékozik velem utazni. A lord nagy kedvet mutatott arra, hogy ezen a kiránduláson részt vegyen, a doktor tehát felszólította, hogy tartson velünk.

Minden előkészületet megtettem a hosszas útra. A birtok gondozását rokonomra, Halász Károlyra bízam. Társam, Bryant nagyon ellenezte elmeneteletem, mert már igen hozzám szokott s félt, hogy valami baj ér utamon. De elhatározásom erős és tántoríthatatlan maradt.

Hallgatok a búcsúzásról, mely igen fájdalmas volt. Egy szép tavaszi reggel csónakra ültünk a doktorral, a lorddal és kutyámmal, s a folyón lefelé Crawford várának evezünk, ahova háromnapos utazás után meg is érkezünk.

Mint ezen a vidéken a többi várat, úgy ezt is az indiánok berontása ellen építették. Az őrség tisztjei kitűnő szívességgel fogadtak bennünket, ami igen jól esett, hiszen idegenek voltunk, oly távol hazánktól és rokonainktól.

Több napot töltöttünk a derék tisztek közt, s ez alatt további előkészületeket tettünk az előttünk álló hosszú, fáradalmas és veszélyes útra. A várparancsnok szíves segítségével csakhamar egy halfbreed („félvér“, indián anyától s francia atyától származott) vezetőt találtunk, kivel abban állapodtunk meg, hogy naponként egy dollárt fizetünk neki egész utazásunk ideje alatt, melyet mintegy három hónapra terveztünk. Vezetőnk, egy harminc éves, izmos férfi, majd minden indián törzs nyelvét értette s így biztosan indulhattunk vele; franciául csak töredezőve beszélt, de annál jobban angolul. Mindenekelőtt tudtunkra adta, hogy szarvasbőr-inget, nadrágot, bocskort és sipkát kell csináltatnunk, mert sűrű erdőkön, hegyeken és folyókon visz az utunk s posztó ruhánk a fák közt csakhamar ronggyá válnék, a folyók átúszásakor pedig teleszívna magát vízzel s alkalmatlan és nehéz lenne, a szarvasbőr-öltözet azonban könnyű és hamar megszárad. Mi ez utasítás szerint a szükséges öltözetet megcsináltattuk. Vettünk továbbá egy kis bográcsot, és sóval meg paprikával, mely bőven terem az Egyesült Státusokban, elláttuk magunkat. Ezen kívül mindenikünk tíz font puskaport vásárolt s azt vezetőnk tanácsa szerint kis bádogpalackokba öntöttük s hogy a megnedvesedés ellen annál jobban biztosíthassuk, a palackokat hármassal hólýaggal borítottuk be. Miután végre az indiánok számára szükséges ajándékokkal, úgymint bicskákkal, apró csörgőkkel, tükrökkel s üveggyöngyökkel is elláttuk magunkat, utunkra már egészen felkészültünk.

Az elutazásunk előtti estét a tisztekkel s ezek feleségeinek társaságában töltöttük. Az egész társaság vígan volt és sok poharat ürített szerencsés utazásainkra. Már késő éjszaka volt, mikor elbúcsúztunk e szíves jó emberektől, kik tőlük telhetőkig iparkodtak vendégszeretetüket velünk szemben kimutatni. A várparancsnok megajándékozott egy igen nemes fajú vadászebbel; így két kutyám volt, s mindkettő hű társam maradt egész hosszú és terhes utamban.

Kalauzunk korán reggel felköltött bennünket, s mi felugrálva nyugvóhelyünkről, azonnal magunkra vettük újszabású öltözékünket, mely igen kellemesen hatott a testünkre. A szarvasbőr meztelen testre öltve bársonyhoz hasonló. Mivel semmi ruhát sem vihettünk magunkkal, podgyászunkat szíves házigazdáinknál hagytuk, azzal a kéréssel, hogy ha nem találunk visszajönni és semmi tudósítást nem küldenénk, kevés podgyászunkat tartsák meg, iratainkat pedig küldjék el a családjainknak Európába.

Ezek után elindultunk a tisztek társaságában, kik a Mississippi kompátjárásáig jöttek velünk. Itt elbúcsúztunk tőlük s a kompra lovagoltunk, mely nagy sebességgel haladt a túlsó part felé. A kompról köszönhattunk szíves házigazdáinknak, kik zsebkendőikkel integettek végbúcsút a távozóknak.

Csendes reggel volt. A legkisebb szellő sem rezgette a fák zsenge leveleit, melyeknek sokféle zöld színe bájosan játszott össze az előttünk hullámzó fű zöldjével. Különös érzések fogták el keblemet, amint szótlanul lovagoltunk egymás mellett. Egész nagyságában feltűnt előttem utunknak kalandos és veszedelmes volta, s egyik sötét gondolat, a másik után emelkedett agyamban; lelkem előtt állt a családom, s egyik kérdés a másikat űzte lelkem mélyében. Mi lesz belőlem, gondoltam, ha megbetegszem hosszú és fáradalmai utamban? Valamely kőszikla vagy barlang lesz az enyhelyem? Vélem maradnak-e útítársaim, ha hosszas, sanyarú betegség lep meg? Hogy fogadnak majd a vad népek? Nem fognak-e megfosztani bennünket a fegyverünktől és nem fognak-e bennünket rabszolgákká tenni? Találunk-e mindenütt elég vadat s nem fogunk-e gyakran nagy éhséggel küzdeni? Mikép fogjuk a számtalan nagy folyót átúszni? Nem fog-e éjjel, álunkban valamely ragadozó vad megtámadni és széttépni, mielőtt időnk lenne magunkat védeni? Ilyen s hasonló gondolatok támadtak lelkemben s megvallom, már-már bánni kezdtem, hogy e veszélyes útnak kitétem magamat s ha társaim közül csak egy is vissza kívánt volna térni, nem mondom, hogy rá nem álltam volna; de magam ily gyengeséget, ily ingatagságot nyilvánítani nem akartam.

Kalauzunk messze előttünk lovagolt, önelégülten, sőt örömmel, mert ámbár a halfbredek

félműveltek s írni és olvasni tudnak, mégis észrevenni rajtuk olykor a vadság iránti vonzalmat s örömet mennek a vad népekhez és szeretnek köztük időzni. Másik két útitársam is gondolatokba mélyedve, szóltan bírta magát lovára s úgy hiszem, őket is utunk sötét képe háborgatta.

Vezetőnk egy hegyromra érkezve, lovát megállította, körültekintett és felszólított bennünket, hogy sűrűsödjünk egy kissé lovainkat, mert különben nem érünk ma kitűzött helyünkre. Mi erre lovainkat felserkentettük s mintegy örülve, hogy vezetőnk kiragadott bennünket álmodásainkból, tovább haladtunk.

— Nemde, mylord, szóltam angol szomszédomhoz fordulva — gyönyörű reggel ez? A természet oly fenségben áll előttünk ezernyi bájjal!

— Igaz, válaszolt társam, én azonban inkább szeretném, ha a természet ma kissé zordonul mutatkozott volna s nem ily lágy, ily bájos alakban. Így a szívem igen mélyen hat. Valamint a természet lágy és szende, úgy az érzelmeink is ellágyulnak. Olyan a természet hatása, mint a zongoráé, — ha erősen sújtom rá ujjamat, erős és zajos hangot ad, ha pedig gyengén illetem, szende hangon felel s melódiát lehelnek húrjai. Ha a nap csendes és a reggel bájos szépségében tűnik fel, nagyszerű, magyarázhatatlan ünnepélyessége az emberi szívben is hasonló hatást kelt. Ha egy kissé szeles, borús volna az idő, érzéseim nem ragadtak volna el annyira.

A doktor is megszólalt.

— Igen — mondta — kétségtelen, amit ön mond, kevésbé csendes és bájos reggelen nem ragadtak volna el bennünket oly mélyen az érzelmeink. Én több ilyen reggelt láttam már a mind mélyen hatott reám, de soha oly hatalommal, mint most. Ennek az okát azonban meg tudom magyarázni. Mi életünkben hasonló veszélyes és kalandos útra még sohasem indultunk, se ily bájos reggelen, se zivataros, kedvetlen időben. Merem állítani, hogy bármilyen lenne is az idő, érezném, hogy a keblem elszorul; mert bármiképp vesszük is a dolgot, nem kevés viszontagsággal fogunk megküzdeni.

Beszélgetésünk közben utolértük a vezetőnket.

— Tekintsenek még egyszer vissza — mondta vezetőnk durvának tetsző torokhangon, — innen még látszik a vár. Sok idő elmúlik, míg újra látják. De mondhatom, hogy sokkal derekabb emberek lesznek akkor, mint most, mert legalább megtanulják, hogy lehet élni nagy kőházak és más, tudja Isten milyen haszontalanságok nélkül is.

Beszédét e téma körül még tovább is folytatta, de nem ügyeltünk rá; arcunk a vár felé volt fordítva s valóban oly nehéz volt tekintésétől elválnunk, mintha gyermekkorunk hajléka lett volna, — annyira hatott reánk az a gondolat, hogy ez az utolsó hely, ahol fehér emberek laknak, kik nyelvünket értik s érzéseinket és gondolatainkat felfogni képesek. Gondolatunkból ismét a vezetőink vad hangja ébresztett fel.

— Mi az ördög! — kiáltotta. — Mindig arra az átkozott fészekre fognak-e bámulni, melyet már régen le kellett volna égetni?! Serkentsék ügetésre lovaikat, mert lesz elég dolgunk, míg ezen a réten keresztülvergődünk, hol az átkozott csörgőkígyókon kívül egyebet nem látunk, de ezeknek a fajából annyi van itt, hogy az egész Chipowe- törzs jóllakhatnék vele.

— Micsoda, — kérde a doktor, — a Chipowe-indiánok eszik a csörgőkígyót?

— Még azt sem tudod! — felelte vezetőnk — természetes, hogy eszik, még pedig mint nagy nyalánkságot. A Chipowe-indián egész nap elkuncsorog, hogy csak egyet is foghasson s ha szerencsével jár a vadászata, a kígyó fejét levágja, bőrét lefejt, húsát nyársra tűzve megsüti és nagy étvággyal költi el.

— És a kígyó húsa nem árt neki?— kérdezte angol útitársunk. A Chipowe-indiánokon kívül más nemzetek is eszik ezt a kígyó-fajt?

— Tudtommal igen sok nemzet eszi a csörgőkígyót, — felelt a vezető — de az én nemzetem, a Winebago-törzs nem él vele.

Ez alatt leereszkedtünk az előttünk levő rétre, melyet minden irányban apró vizek szeltek

keresztül, sok helyen mocsaras, süppedékeny fenékkal. Itt-ott fákat is láttunk, nagyobb részük már ki volt száradva. A földön is számtalan kiszáradt fa hevert, — a vihar törte le őket vagy elkorhadt a tövük. A három-négy láb magas fűből nem látszottak ki ezek a heverő fatörzsek s csak akkor vettük észre őket, mikor lovaink beléjük botlottak. Mivel ezek a fák elég sűrűn heverték egymás mellett, s az egy irányban ledőlt fatörzsek gallyai nem ritkán egymásba fonódtak, nem maradt egyéb hátra, mint át ugratni a háromnégy lábnyi átmérőjű fatörzseken, ami azért is bajos, mert az ily ugrás után a ló gyakran hasig süllyedt a mocsárba. Lovunkat kantárszáron vezetve, türelemmel folytattuk fárasztó utunkat.

Kutyám egyszerre hangosan elugatta magát; előre siettem és feszült figyelemmel néztem arra a helyre, ahonnan kutyáim ugatása hallatszott. A nagy fű miatt eleinte se kutyáimat, se semmi egyebet nem láttam, de csakhamar igen zajos csörgés hatott a fülembe. Mindjárt tudtam, hogy csörgő-kígyó. Azonnal felugrottam a lovamra, hogy jobban lássam s csakugyan, egy ledőlt fatörzsön egy nagy kígyót pillantottam meg, mely fejét a kutyám felé emelve, farkával szünet nélkül csörgött. Neki irányoztam fegyveremet s keresztül lőttem az undok állat fejét, mire kutyám bőszerűen rárohant s kegyetlenül marcangolni kezdte.

Mintegy két óra múlva kivergődtünk e terhes útból, nem kevéssé fáradtan mind magunk, mind lovaink. A rétet elhagyva, egy gyönyörű hegy lábánál telepedtünk le, terebélyes fák hűs árnyékában. Leoldoztuk táskánkat s azokból az étkekből, melyekkel a várban szíves házigazdáink feleségei bőven elláttak bennünket, jóízűen falatoztunk. Ebédünket elvégezvén egy órányi pihenésre lenyugodtunk, ami valóban igen jólesett; azután ismét útnak indultunk.

Gyönyörű hegylánc között, kemény gyepen vitt az utunk. Kalauzunk előre sietett, miután arra intett bennünket, hogy mi is utána iparkodva még naplemente előtt a Vidra folyóhoz érhessünk, ahol mint mondotta, egy szép barlangban oly kényelemmel hálhatunk, mint bármely kőházban.

Már esteledett, mikor hosszas lovaglás után a Vidra folyóhoz értünk. Vezetőnk csakhamar megtalálta a barlangot s mi lenyergelve, szabadon bocsájtottuk a lovainkat, magunk pedig a barlangba mentünk, melyet éjjeli szállásra elég alkalmasnak találtunk. Nyílása oly szűk volt, hogy egy ember alig fért be rajta, de belseje tágas volt; fejünk felett a boltozata mintegy harminc lábnyi magas, szélessége nyolcvan, hossza pedig vagy háromszáz, láb lehetett. Közepén tüzelőhely volt s különféle szárnyasok szétszórt tollai heverték körülötte. A barlang közepén nagy tüzet raktunk, mely nemcsak világosságot adott, hanem a barlangban levő szúnyogok millióit is kiűzte, melyek a felemelkedő füst által csendes nyugvóhelyükről kiűzve egész hangversenyt kezdtek s úgy lódultak a szűk ajtón kifelé. Estebédünket jóízűen, s élénk és víg beszélgetés közt költöttük el. Reggeli sötét gondolataink eltűntek, s úgy látszott, mintha már megkedveltük volna kalandos életmódunkat. Beszélgetésünkben néha-néha vezetőnk is részt

vett s beszédében felette józan ítéletet tanúsított. Ostromló kérdéseinkre azonban, hogy „hol leszünk holnap ilyenkor, és mikor fogunk az első indiánokhoz érni”, nyugodt, de határozott „nem tudom”-mal felelt.

Végül mindenikünk ágyat készített magának egy nyaláb falevélből s pokrócunkat magunkra húzva, csakhamar mély álomba merültünk. Úgy rémlett, hogy még alig aludtunk valamennyit, mikor harsogó fütty riasztott fel bennünket. Felugráltunk és kiszaladtunk a barlangból. Künn már pitymallott, s vezetőnket a barlang előtt találtuk, ahol indián módra füttyszóval hívta össze a lovainkat. Két ujját a szájába dugva, harsány, éles, több angol mértföldre elhallatszó hangot adott; nálunk Magyarországon a juhászok ugyanígy hívják össze a kutyáikat. Lovaink amint meghallották az ismert füttyöt, azonnal összefutottak. Vezetőnk egy kevés sót adott nekik. Nyergeltünk és indultunk. A közeli folyóhoz érve, lovainkat belehajtottuk a vízbe s úszva követtük őket. Úszómellényeinkre, amelyekkel vezetőnket kivéve mindnyájan el voltunk látva, ezúttal nem volt szükségünk s később is csak kevés folyónál használtuk azokat.

Ezen a napon, többnyire kies tájakon folytattuk utunkat, az iránytűt figyelve, nyugati irányban a 42-ik fok alatt. Útközben több fácánt és vad tyúkot lőttünk s ízletes ebédet főztünk belőlük kis bográcsunkban. Mi hárman azt végeztük egymás között, hogy felváltva minden nap más legyen a szakács, mert vezetőnk a maga vadját csak igen kevésbé pirította meg a tűz és füst felett s így félig nyersen, mohón nyelte le.

Délután számtalan szarvast egész csordákban láttunk futkosni és legelni.

Este hat óra tájban egy folyó partján ütöttük fel tanyánkat. A környék bájos volt: gyönyörű, kazánalakú völgy, melyet hullámozó folyó hasított keresztül. A folyó szélessége hatszáz láb lehetett s partjait büszke fák s ezer meg ezer színű és fajú virágok koronázták. A környező hegyek kőszirtjei fantasztikus alakokban emelkedtek a magasba. Lovaink lenyergelése után tüzet raktunk s nyugvóhelyeinket kákából és gyékényből még napvilágnál elkészítve lesiettünk a folyóhoz horgászni. A pudvás fákban talált bogarakat tűzve horgainkra, csakhamar elég halat fogtunk vacsorára. A halak ritka szépségűek s igen jóízűek voltak.

Másnap átkeltünk, a folyón s többnyire gazdag zónákon át haladtunk, melyeket itt-ott erdő borított. Útközben számtalan jéghideg forrást találtunk. A föld mindenütt kitűnő és buján termő volt, nem ritkán három-négy lábnyi mélységig fekete humus.

Ebédünk e napon fácán-, fogoly- és vadtyúkból állott. Kenyerünk nem lévén, apró halakat fogtunk egy kis patakban, ezeket nyárson szárazra sűtve kenyér gyanánt ettük a húshoz. Ebéd után tovább indultunk s még az nap egy tóhoz értünk, melynek sem hosszát, sem szélességét nem láthattuk. Az volt a kérdés: délnek menjünk-e vagy északnak, hogy ezt a tavat rövidebb úton kerülhessük meg? Vezetőnk csakhamar elhatározta, hogy északnak induljunk s mi a tó szélén folytatva utunkat, este egy körülbelül húsz ölnyi széles és a tóba ömlő patakhoz értünk s ennek a torkolatánál üttük fel tanyánkat.

Én azonnal átmentem a patakon a túlsó parton emelkedő hegyre, hogy amennyire lehet, a tó végét láthassam s a hegy mögött elterülő tájakot megtekinthessem. Nem kis fáradsággal — mert sokkal messzebb volt, mint eleinte látszott, — feljutottam a hegytetőre és körülnéztem. Határ nélkül terjedt előttem a mély csendben nyugvó tó és ragyogva tükrözte vissza az alkonyhoz közeledő nap milliónyi reszkető sugarát. A másik oldalon dúsgazdag gyeppel borított lapály húzódott messzire, helyenkint fákkal díszítve s számtalan apró forrás víztükrével mint megannyi ezüst táblácskával tarkítva. El voltam ragadtatva; hangosan vert a szívem, de le nem írható tehetetlenség érzése fogott el. Úgy tetszett, mintha a fájdalom és öröm egyesült volna keblemben, mintha egész lényemnek érzelmekbe kellene szétolvadnia. Egy madárka sem szólalt meg, egy levél sem zörrent, e síri csönd, a természetnek ez az ünnepélyessége oly mélyen hatott a lelkemre, hogy tudtom nélkül megindultak könnyeim; mondhatom, hogy ebben a pillanatban nem voltak gondolataim. Nem kellemetlen, nem keserű érzés fogta el szívemet, de amint egy kőszirtre ülve a távolba néztem, könnyeim mégis záporként hullottak, anélkül, hogy tudtam volna, miért?

Öneszméletlen állapotomból halk zaj serkentett föl s lábamnál fekvő kutyám is elugatta magát. Feltekintve egy hatalmas jávorszarvast láttam magam előtt, melyet a kutya ugatása egy pillanatra megállított. Amint azonban megsejtett, tüstént futásnak eredt a hegyről lefelé s mintegy kétszáz lépésnyire megállva visszafordult és fölfelé nézett, mintha az okot kémlélné, mely őt szaladásra készítette. Eleinte elbámultam a gyönyörű állaton, de csakhamar felfogtam fegyverem, s rövid célzás után elsütöttem, mire a hatalmas állat összerogyott. Lélekszakadva futottam hozzá, de mire oda értem, fektéből ismét emelkedni kezdett. Látva, hogy a golyó nem hatolt a velejébe, hanem szemén át csak a homlokcsontot fúrta keresztül, egyik kezemmel orrlyukát befogtam, a másikkal pedig a torkát iparkodtam bicskámmal átmetszeni. De a jávorszarvas már egész lábon állott s a metszés nem sikerült, csak torkába szúrtam a kést, mely kicsiny lévén, egészen belefutott. A szarvas erre felágaskodott, engem eldobott és ismét lerogyott. Most újból egyik kezeimmal szarvát, másikkal orrlyukát ragadva meg, le akartam szorítani, míg el nem vérzik, mert torkából erősen ömlött a vér. De alig fogtam meg, amikor újra felugrott, elgyengülése miatt azonban ismét lerogyott s velem együtt a hegyről lefelé hempergett, több ölre. Majd ismét felállt s oly hatalmasan rázta meg fejét, hogy néhány ölre fejjel egy ledőltnak repültem s több percre eszméletemet veszítettem. Mire magamhoz tértem, a szarvas már eltűnt a sűrűben, csak most jutott eszembe a fegyverem s hogy azt meg kellett volna töltenem; visszamentem tehát érte, megtöltöttem s a vérnyomon a szarvas után indultam; de látva, hogy az est már beállt, félbehagytam a nyomozást s visszasi tettem tanyánkra. Nem

kevéssé bosszantott, ha elgondoltam, mint fognak a társaim nevetni azon, hogy bicskámat elvitte a szarvas.

Már késő volt, miikor a tanyára értem, hol társaimnak kalandomat elbeszéltem. Kalauzunk nagy figyelemmel hallgatott végig s azután negyedóráig tartó hangos kacajra fakadt. Dagadt fejem nem kevéssé fájt, s a mozdulhatatlanságig el voltam fáradva, — nem volt tehát kedvem nevetni s már bosszantani kezdett a hangos kacagás, amikor vezetőnk végre abbahagyta és csak mosolyogva kérdezte:

— Nem tudja-e azt a vadászati szabályt, hogy a lövés következtében összerogyott szarvas után futni nem kell, hanem a fegyvert újra megtöltve be kell várni a lerogyott állat felkeltét? A megsebesített szarvas ritkán megy távol attól a helytől, ahol sebet kapott, s újra lefekszik. Várni kell tehát egy-két óráig, míg vére megfogy, azután hozzá kell lopózni és fektében néhány lépésről rálőni. Szerencséje, folytatta tovább a vezetőnk, hogy a szarvasnak a szemét kilőtte, mert különben halálra gázolta volna Önt.

Végig hallgatva ezt a tanítást, örültem, hogy minden veszély mellett is elég olcsón fizettem meg tudatlanságomat és vakmerőségemet.

Éjfél tájban nagy szél ébresztett fel bennünket, s a szelet csakhamar felhőszakadással vetekedő zápor követte. Pokrócunkat fejünk felett összehúztuk ugyan, de sikertelenül, mert végre ez is átázott. Tűzünk ugyan elég nagy volt, de a nagy eső már oltani kezdte. Hogy az olvasónak a távol Nyugaton szokásos tábortűzről fogalma legyen, képzeljen magának nagy fatörzsekből és vastag gallyakból összehányt, legalább 14 láb hosszú és 8 láb széles lángoló tüzet. A vándor rendszeren ott rak tüzet, ahol két-három fa egymásnak dőlve hever. Fejszével, ami nélkül senki sem utazik, levágjuk a fák nagyobb gallyait, s a fatörzsre hányva meggyújtjuk. Míg a fergeteg dühöngött, a villám több fát sújtott le a közel levő hegyekben. Tapasztaltuk, hogy itt a mennydörgések sokkal erősebbek és több villám csap le, mint Európában.

Reggel felé megszűnt az eső s az ég kitisztult. Még alig virradt, mikor már indultunk s utunkat a tó partján folytattuk, melyet több helyen hegyek környeztek, ami utunkat nem kevéssé nehezítette. Út közben vezetőnk szarvast lőtt, melynek szügyéből a legjobb darabot kivágva magunkkal vittük. Előttünk számtalan szarvas száguldozott minden irányban, de nem bántottuk őket, mert sajnáltuk e szép állatokat életüktől megfosztani — szükség és haszon nélkül. Este megint a tó szélén telepedtünk le. Este horoggal néhány szép halat fogtunk. A nap folyamán lőtt fácánokat és vadtyúkokat a szarvashússal együtt megsütöttük, a halat pedig magyar szokás

Tizenöt hét indiánok közt 1.

Írta: Haraszthy Ágoston

2016. április 28. csütörtök, 10:31 - Módosítás: 2019. június 30. vasárnap, 09:05

szerint paprikásán megfőztem. Úti társaim kijelentették, hogy halat jobban készítve még nem ettek. Ennek azonban nem annyira a hal jósága volt az oka, hanem a sok gyaloglás, a huzamos lovaglás és a szabadban való alvás. Vacsora után megelégedetten, s abban a reményben feküdtünk le, hogy ezen az éjszakán nem keresztül meg bennünket oly irgalmatlanul a zápor, mint az előző éjszakán, s ez a reményünk be is teljesedett.

Forrás:

Haraszthy Ágoston: Tizenöt hét indiánok közt. Ifjúsági Könyvtár 7. szám. Pallas Irodalmi és Nyomdai Rt. kiadása. Budapest, 1928. 17-34.